

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : MRG5480276
ชื่อโครงการ : การใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนคนเดินแบบตลาดนัดในเมืองของไทย
ชื่อนักวิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ระวีวรรณ โอพารัตน์มณี
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
อีเมลล์ : rawiwan@arc.cmu.ac.th
ชื่อนักวิจัยที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.วีระ สัจกุล
สถาบันอาศรมศิลป์
อีเมลล์ : sachakulvr@gmail.com
ระยะเวลาโครงการ : 1 กรกฎาคม 2554 – 30 มิถุนายน 2555

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาลักษณะเฉพาะของถนนคนเดินแบบตลาดนัดผ่านถนนคนเดินใน 4 ภาคของประเทศไทย
2. เพื่ออภิปรายการใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนคนเดิน ตลอดจนพลวัตความเปลี่ยนแปลงของการใช้พื้นที่สาธารณะในเมืองของไทย และเชื่อมโยงไปสู่ความเข้าใจในแนวคิดพื้นที่สาธารณะของตะวันออกได้

คำหลัก: ถนนคนเดิน, พื้นที่สาธารณะ, การเดินเท้า, ตลาดนัด, เมือง

งานวิจัยนี้ศึกษาการใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนคนเดินแบบตลาดนัด เพื่อคลี่คลายความเข้าใจในปรากฏการณ์ถนนคนเดิน และพลวัตของการใช้พื้นที่สาธารณะเป็นถนนตลาดนัด เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีกรอบแนวคิดเรื่องพื้นที่สาธารณะ การเดินเท้า ถนนคนเดิน และตลาดนัด โดยเก็บข้อมูลบนถนนคนเดิน 15 สายใน 4 ภาคของไทย มีกลุ่มตัวอย่าง คือ คนในชุมชน ผู้ค้า คนเดิน และผู้บริหารจัดการ เพื่อหาลักษณะเฉพาะของถนนคนเดิน ตลอดจนความเชื่อมโยงสู่ประเด็นที่เกี่ยวข้อง ผลการศึกษาพบว่าถนนคนเดินไทยมีลักษณะเฉพาะตัวทั้งเชิงขนาด องค์ประกอบกายภาพ สังคม วัฒนธรรม การจัดวางและใช้พื้นที่ และการบริหารจัดการ แต่ก็มีลักษณะร่วมกันจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และทำตามกันมาในแบบตลาดนัดผสมกิจกรรม ถนนคนเดินไทยเน้นส่งเสริมการท่องเที่ยว เศรษฐกิจชุมชน สังคม วัฒนธรรมเป็นหลัก และเกี่ยวข้องไม่มากนักกับการสร้างเสริมสุขภาพและสิทธิเสรีภาพการเดินเท้า การอภิปรายผลวิจัยพบว่า ถนนคนเดินไทยสะท้อนการใช้ถนนเป็นพื้นที่สาธารณะ ผนวกตลาดนัดซึ่งเป็นหนึ่งในพื้นที่สาธารณะในวิถีไทย องค์ความรู้วิจัยนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงพลวัตของการแบบแผนใช้พื้นที่สาธารณะเมืองของไทยและโลกตะวันออกที่ต่างจากตะวันตก สามารถเป็นประโยชน์เชิงวิชาการและปฏิบัติแก่การพัฒนาพื้นที่สาธารณะเมืองทั้งของไทยและตะวันออกได้ งานวิจัยนี้เสนอแนะให้ทุกภาคส่วนควรช่วยกันระดมความรู้และประสบการณ์เพื่อนำไปสู่การพัฒนาถนนคนเดินในระยะยาว

Abstract

Project Code : MRG5480276
Project Title : The Use of Public Space for Walking Street in a form of Flea Market in Thai Urban Cities
Investigator : Assistant Professor Dr. Rawiwan Oranratmanee
E-mail Address : rawiwan@arc.cmu.ac.th
Faculty of Architecture, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand
Research Consultant : Associate Professor Dr. Veera Sachakul
Arsom Silp Institute of the Art, Bangkok, Thailand
E-mail Address : sachakulvr@gmail.com
Project Period : 1 July 2011 – 30 June 2012

This research aims:

1. To identify the characteristics of walking street in Thailand and its relative issues in walking streets in 4 regions of Thailand
2. To discuss the use of public space for walking street market and the dynamics of public space in Thailand that links to an understanding about the Eastern concept of public space

Keywords: Walking street, public space, pedestrianization, market, city

This research studies the use of public space for walking street market in order to understand the walking street and the dynamics of public space use. Based on qualitative approach, the fieldwork comprises participant observation with 4 sampling groups including the residents, sellers, walkers and managing representatives in 15 walking streets in 4 regions of Thailand. The findings reveal that the characteristics of Thai walking street are varied - ranging by sizes, spatial and socio-cultural elements, organization and use of space and spatial management. Within the variations lie the common practices due to the shared lessons and experiences resulting in a similar form of street market with socio-cultural activities. Thai walking streets aim to promote tourism, local economy, and social life of city's dwellers and visitors yet with little emphasis on pedestrian quality, rights and freedoms. The concept of Thai walking street reflects the combined concepts of public space and market on public streets thereby changing the role of street to a city's new social space. This knowledge exhibits the form of public space use in Thailand and Eastern cities that are relatively different from that of the West. It can benefit academically and practically for the development of public space in Thailand and Eastern cities. This research calls for continuing studies on walking street and other form of public space use that can help us better understand the use of public space in our own context.